

www.bot.or.th

ธนาคารแห่งประเทศไทย (BANK OF THAILAND)

ธนาคารกลาง (Central Bank) ดูแลระบบการเงินของประเทศ ธนาคารแห่งแรกของโลกคือ Riksbank of Sweden (1956) ธนาคารกลางที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือ Bank of London ธนาคารกลางที่แตกต่างกับธนาคารอื่นคือ Federal Reserve System ของสหรัฐฯ

Bank of Thailand

• **Central Bank** ธนาคารกลาง เป็นสถาบันการเงินระดับสูงของประเทศที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงินในประเทศให้ดำเนินการอย่างมีระเบียบ สอดคล้องกับความเจริญทางเศรษฐกิจ และความมีเสถียรภาพทางการเงิน

ลักษณะของธนาคารกลาง

1. ดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวม
2. เป็นสถาบันการเงินที่รัฐบาลที่ส่วนร่วมในการบริหาร และการกำกับดูแล
3. ทำธุรกรรมทางการเงินกับสถาบันการเงิน

ประวัติความเป็นมา

กรมหมื่นมหิศราชหฤทัย (เสนาบดีพระคลังมหาสมบัติ) ได้ทรงตั้ง ส.น.ง.รับฝากเงิน (4 ต.ค. 2447) ชื่อ “บุคคัลย์” (Book Club) ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น “แบงค์สยามกัมมาจลทุนจำกัด” (Siam Commercial Bank) ตั้งใจจะให้ป็นธนาคารชาติในอนาคต

พอดี แบงค์จีนสยาม เกิดปัญหา จึงต้องเข้าช่วยเหลือก่อน

ต่อมากระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้ว่าจ้าง นายเบอร์นาร์ด ฮันเตอร์ ผู้เชี่ยวชาญการเงินการธนาคารมาให้คำปรึกษาเรื่องการจัดตั้งธนาคารชาติ

นายเบอร์นาร์ด มาถึงกรุงเทพฯ พ.ศ. 2457
ประเทศไทยได้แก้ปัญหาเบงค์สยามกัมมาจล
เรียบร้อยแล้ว จึงศึกษาเฉพาะการจัดตั้ง
ธนาคารชาติเท่านั้น และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้
ดังนี้:

1. ตั้งธนาคารชาติโดยซื้อกิจการ
“เบงค์สยามกัมมาจล”
2. ธนาคารชาติทำหน้าที่ธนาคารของรัฐบาล
และประชาชน
3. ธนาคารชาติออกธนบัตรแทนรัฐบาล
4. ห้ามธนาคารชาติซื้อขายเงินตรา
ต่างประเทศ

พ.ศ. 2473 - 2474 เกิดปัญหาภาวะเศรษฐกิจ
ตกต่ำ รัฐบาลจึงคิดจะตั้งธนาคารชาติอีกครั้ง
แต่หน่วยงานที่สำคัญขัดแย้งกัน
กระทรวงการคลังคัดค้านไม่เห็นด้วยเพราะ
- ไม่มีธนาคารพาณิชย์ของคนไทย
กระทรวงเศรษฐกิจสนับสนุนเพราะ
- จะได้มีธนาคารคอยดูแลสินเชื่อของ
ประเทศ

พ.ศ. 2482 รัฐบาลได้จัดตั้ง ส.ห.ง. ธนาคาร
ชาติไทย โดยทำหน้าที่ดังนี้ :

- รับฝากเงินและให้กู้เงินแทนรัฐบาล
- ออกเงินกู้และจัดการเงินกู้แทนรัฐบาล
- กิจกรรมอื่น ๆ ที่รัฐมนตรีคลังกำหนด
มีทุนในการดำเนินงาน 10 ล้านบาท

พ.ศ. 2484 เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2

ไทยต้องยอมให้ญี่ปุ่นเดินทัพผ่านประเทศ
ไทย รัฐบาลญี่ปุ่นได้เสนอให้ไทยปฏิบัติ 3 ข้อ
1. ให้เงินบาทมีค่าเท่ากับเงินเยน
2. ชำระเงินระหว่างประเทศด้วยเงินเยน
3. ตั้งธนาคารชาติโดยมีที่ปรึกษาและหัวหน้า
หน่วยงานเป็นญี่ปุ่น

- 10 ธ.ค. 2485 เปิดดำเนินการ
- ทุนเริ่มแรก 20 ล้านบาท
- พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ทรงดำรงตำแหน่ง
ผู้ว่าการธนาคารชาติเป็นคนแรก
- ยุกและโอน ส.ห.ง. ธนาคารชาติไทยมา
13.5 ล้านบาท
- ใช้ตึกของธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้
- 2488 ย้ายไปที่วังบางขุนพรหม

วังบางขุนพรหม

พ.ศ. 2485 พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ได้
เสนอรัฐบาลสมัยจอมพล แปลก พิบูลสงคราม
เป็นนายกรัฐมนตรี ให้จัดตั้งธนาคารชาติ
โดยเร็ว

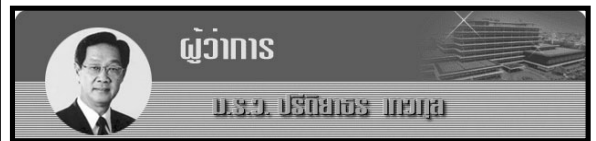

รายชื่อผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง
1	พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย	27 พ.ย. 2485 - 16 ต.ค. 2489
2	นายเสริม วิหิจฉัยกุล	17 ต.ค. 2489 - 24 พ.ย. 2490
3	นายเล็ง ศรีสมวงศ์	25 พ.ย. 2490 - 2 ก.ย. 2491
4	พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย	3 ก.ย. 2491 - 2 ธ.ค. 2491
5	นายเล็ง ศรีสมวงศ์	3 ธ.ค. 2491 - 3 ส.ค. 2492
6	หม่อมหลวงเดช สนิทวงศ์	4 ส.ค. 2492 - 29 ก.พ. 2495
7	นายเสริม วิหิจฉัยกุล	1 มี.ค. 2495 - 24 ก.ค. 2498

8	นายเกษม ศรีพยัคฆ์	25 ก.ค. 2498 - 23 ก.ค. 2501
9	นายโชติ คุณะเกษม	24 ก.ค. 2501 - 3 พ.ค. 2502
10	นายป๋วย อึ๊งภากรณ์	11 มิ.ย. 2502 - 15 ส.ค. 2514
11	นายพิสุทธ์ นิมมานเหมินท์	16 ส.ค. 2514 - 23 พ.ค. 2518
12	นายเสนาะ อุณากรู	24 พ.ค. 2518 - 31 ต.ค. 2522
13	นายหูกูล ประจวบเหมาะ	1 พ.ย. 2522 - 13 ก.ย. 2527
14	นายกำจร สติกรู	14 ก.ย. 2527 - 5 มี.ค. 2533

- 15 นายชาติ ธนะชานนท์ 6 มี.ค. 2533 - 30 ก.ย. 2533
- 16 นายวิจิตร สุพินิจ 1 ต.ค. 2533 - 1 ก.ค. 2539
- 17 นายเรียงชัย มะระกานนท์ 13 ก.ค. 2539 - 28 ก.ค. 2540
- 18 นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ 31 ก.ค. 2540 - 4 พ.ค. 2541
- 19 หม่อมราชวงศ์จัตุมงคล โสณกุล 7 พ.ค. 2541 - 30 พ.ค. 2544
- 20 หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล 31 พ.ค. 2544 - ปัจจุบัน

31 พ.ค.
2544 - ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย:
ปัจจุบัน

หน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย

1. การออกและพิมพ์ธนบัตร
2. เป็นนายธนาคารของรัฐบาล
3. เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน
4. พัฒนาดูแลระบบการเงิน
5. บริหารสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินของประเทศ

หน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย

6. เป็นตัวแทนของประเทศและการร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ
7. ให้ความอนุเคราะห์แก่ภาคเศรษฐกิจ
8. รักษาเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ

หน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย

1. การจัดพิมพ์และออกใช้ธนบัตร
 - พ.ศ. 2445 Thomas De La Rue เป็นผู้พิมพ์ธนบัตรครั้งแรก
 - พ.ศ. 2489 โรงพิมพ์กระทรวงการคลังสหรัฐ
 - พ.ศ. 2490 Thomas De La Rue
 - พ.ศ. 2518 เปิดโรงพิมพ์ใช้เอง เป็นธนบัตรฉบับละ 500 บาท

- การนำธนบัตรออกใช้
 - . พิมพ์เพิ่มเติมเมื่อจำเป็น
 - . เอามาแลกกับธนบัตรเก่าหรือชำรุด

การพิมพ์ธนบัตรออกใช้จะต้องมีเงินทุนสำรองเงินตราซึ่งประกอบไปด้วย :

- ทองคำ
- เงินตราต่างประเทศ
- หลักทรัพย์ต่างประเทศไม่น้อยกว่า 60% ของจำนวนที่พิมพ์ออกใช้

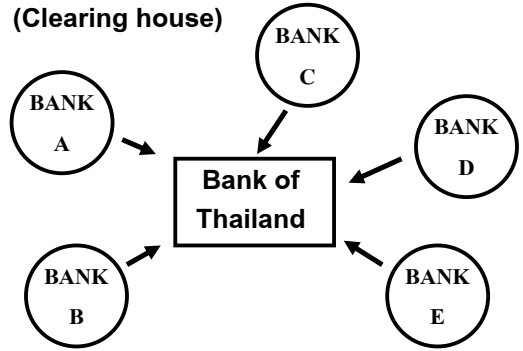
2. บทบาทในฐานะนายธนาคารของรัฐบาล

- รับฝากเงินของรัฐบาลและองค์การของรัฐ
- ให้อุปเงินกับรัฐบาล
- เป็นตัวแทนในการจัดการหนี้สาธารณะ
- เป็นตัวแทนรัฐบาลควบคุมแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

3. บทบาทในฐานะนายธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน

- รับฝากเงิน
- ให้กู้ยืมเงิน
- จัดระบบหักบัญชีระหว่างธนาคาร (Clearing)
- โอนเงินระหว่างส่วนกลางและภูมิภาค

จัดระบบหักบัญชีระหว่างธนาคาร (Clearing house)

4. พัฒนาและดูแลระบบการเงิน

- รักษาสภาพคล่องในตลาดเงิน
- พัฒนาระบบการชำระเงินและสนับสนุนตลาดทุน
- ส่งเสริมตลาดเงินตราต่างประเทศให้มีเสถียรภาพ
- ดูแลการหักบัญชีของธนาคารในกรุงเทพและต่างจังหวัด

5. การบริหารสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินของประเทศ

- ดูแลเงินสำรองระหว่างประเทศ
- ดูแลค่าเงินบาทให้น่าเชื่อถือ
- ร่วมมือกับกระทรวงการคลังในการก่อหนี้ของประเทศ

6. การเป็นตัวแทนของประเทศและการร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ

- กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)
- ธนาคารโลก (IBRD)
- ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB)

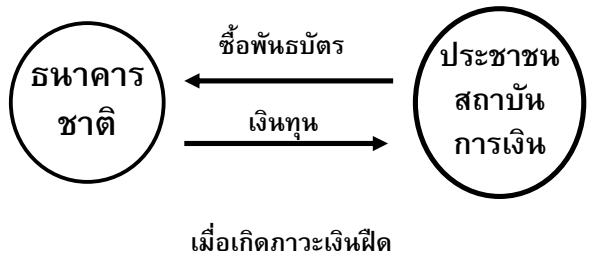
7. บทบาทในการอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจ

1. ให้สินเชื่อเพียงพอแก่การขยายตัวทางเศรษฐกิจ
2. ปรับปรุงขั้นตอนการส่งออกให้เร็วขึ้น
3. ปรับอัตราดอกเบี้ยให้เหมาะสม
4. ขยายเวลาการให้เครดิตแก่สถาบันการเงินเมื่อจำเป็น

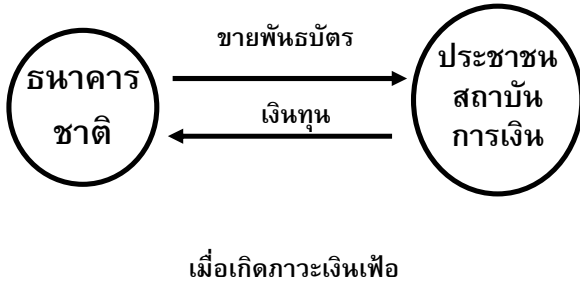
8. การรักษาเสถียรภาพทางการเงิน

1. ซื้อ ขายหลักทรัพย์ในตลาด
2. ขึ้น/ลด อัตราดอกเบี้ยให้กับแก่ธนาคารพาณิชย์
3. ขึ้น/ลด อัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย
4. ขยาย/ลด เครดิตในการเข้าซื้อ

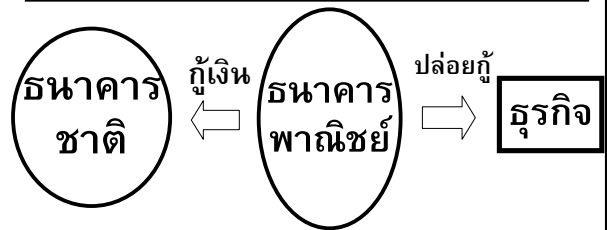
การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาด (Open Market Operation)

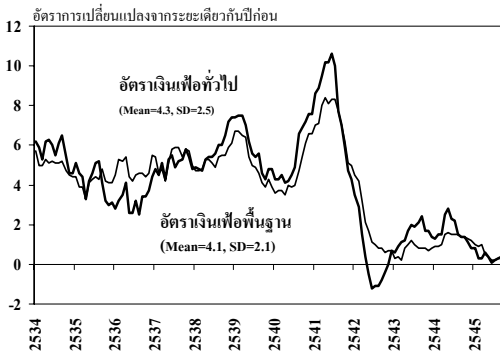
การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาด

การขึ้น/ลดอัตราดอกเบี้ยให้กับแก่ธนาคารพาณิชย์

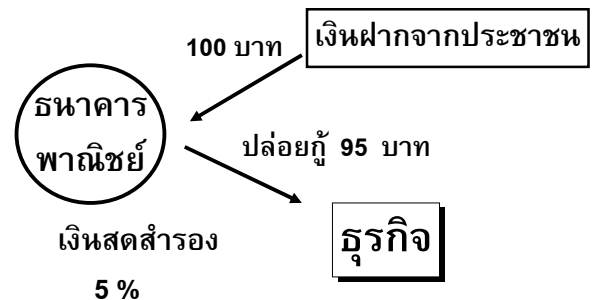

อัตราเงินเฟ้อทั่วไป และอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน

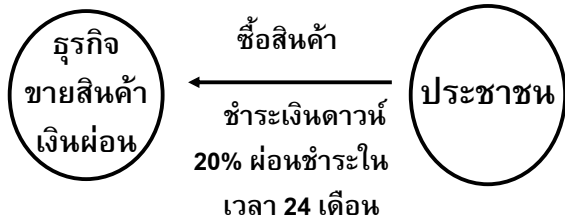

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

ขึ้น/ลด อัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย

ขยาย/ลดเครดิตในการเข้าซื้อ

รถยนต์เงินสดคันละ	600,000
หักเงินดาวน์ 20%	<u>120,000</u>
คงเหลือ	480,000
ด.บ. 5% (3 ปี)	<u>72,000</u>
รวม	<u>552,000</u>
ผ่อนชำระ 36 งวด ๆ ละ	15,333.33 บาท

รถยนต์เงินสดคันละ	600,000
หักเงินดาวน์ 20%	<u>120,000</u>
คงเหลือ	480,000
ด.บ. 5% (5 ปี)	<u>120,000</u>
รวม	<u>600,000</u>
ผ่อนชำระ 60 งวด ๆ ละ	10,000 บาท

การดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

1. ระดมเงินออมให้เพียงพอในการใช้พัฒนาประเทศ
2. การดูแลจัดสรรเงินทุนไปสู่ภาคเศรษฐกิจที่เหมาะสม
3. การรักษาเสถียรภาพของเงินตรา

4. การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงิน
5. การขยายขอบเขตของสถาบันการเงิน

